

Saknr. 17/5217-2

Saksbehandler:
Ingrid Lauvdal

Høringssvar - Ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipnadsloven

Innstilling til vedtak:

Fylkesrådet avgir høringssvar på ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipnadsloven i tråd med det som framgår av saken.

Vedlegg:

1. Brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 28.06. 2017
2. Høringsnotat m/ utkast ny lov, datert 28.06. 2017

Hamar, 12.09.2017

Per-Gunnar Sveen
fylkesrådsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksutredning

Hørings svar - Ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipnadsloven

Hjemmel/referanse for saken

Fylkesrådets vedtakskompetanse er hjemlet i FT-sak 12/16.

Innledning og bakgrunn

Kunnskapsdepartementet sendte 28. juni ut forslag om ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipnadsloven på høring. Forslaget er en oppfølging av *NOU 2014:14 fagskolen - et attraktivt utdanningsvalg*, og *Meld.St.9 (2016-17) Fagfolk for fremtiden*.

Ny lov skal erstatte gjeldende fagskolelov av 20. juni 2003 nr. 56. I tillegg inneholder høringsnotatet forslag til endring i lov om studentsamskipnader av 14. desember 2007 nr. 116. Høringsfristen er 30. september. Ny lov skal settes i verk fra 1. januar 2018.

Regjeringen har kommet langt på vei for at fagskoler skal bli et likeverdig alternativ til universitet og høyskoler, og også mot en enhetlig organisering og regulering av all høyere utdanning. Endringene som foreslås i meldingen skal klargjøre fagskolens plass i utdanningssystemet som en selvstendig del av høyere utdanning. Stortinget har i sin behandling av meldingen i hovedsak sluttet seg til Regjeringens forslag, med noen få endringer. Blant annet skal fagskoleutdanning benevnes som "høyere yrkesfaglig utdanning". Dette er et tydelig signal om nivå, plassering og kjennetegn på utdanningen. Endringene som foreslås i dette høringsutkastet tydeliggjør at utdanningen skal dekke et behov for korte og yrkesrettede utdanninger som ikke høyskoler og universiteter tilbyr.

Saksopplysninger – fakta

Kunnskapsdepartementet foreslår at det skal fastsettes en ny lov om fagskoler. Begrunnelsen er at oppfølgingen av Fagskolemeldingen innebærer mange nye lovendringer. I tillegg ser departementet et behov for endringer i språk og struktur i loven.

De viktigste endringsforslagene er:

- Unntakshjemmel for å tilby treårig fagskoleutdanning
- Utvidelse av styret til minst sju medlemmer
- To styremedlemmer skal være knyttet til relevant arbeidsliv, fortrinnsvis regionalt
- Stemmerett for studenter og ansatte i fagskolens styre
- Samordning og synliggjøring av opptak
- Fagskolepoeng endres til studiepoeng

Punkt 8 i høringsforslaget

Unntakshjemmel for å tilby treårig fagskoleutdanning

Både regjering og storting mener at det i enkelte tilfeller kan være ønskelig å utvide fagskoleutdanningen, slik at innhold og omfang tilsvarer tre års utdanning/180 studiepoeng.

Departementet mener det er uheldig at ytre rammer i fagskoleloven skal legge strukturelle hindringer i veien for utvikling av fagskoleutdanning og tilpasning til arbeidslivets behov.

Det understrekes at dette skal skje bare unntaksvis. Vilårene må si noe om særlige forhold, f.eks. internasjonale krav til yrkesutøvelse eller særlige krav til sertifisering eller autorisasjon som må være

oppfylt. Evt. søknad om adgang til å gi treårig utdanning skal avgjøres av Kunnskapsdepartementet eller underordnet forvaltningsorgan.

Hedmark fylkeskommune mener at denne unntaksbestemmelsen er viktig for utviklingen av fagskoletilbud som er relevante i forhold til arbeidslivets behov for kompetanse, og støtter forslaget.

Punkt 9 i høringsforslaget

Godskriving og fritak

I forslaget til ny lov foreslås det at begrepet «innpassing i gjeldende fagskolelov endres til «godskriving» slik at terminologien blir lik i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven. Universitet og høyskoler har mulighet til å godskrive beståtte emner, fag, eksamener/prøver eller realkompetanse og som gir fritak fra emner/fag i studiet. Et innvilget fritak betyr at fagskolen som gir fritaket, går god for at studenten har kompetanse likeverdig med den som forventes av en ordinær student som har gjennomført og bestått det samme emnet ved fagskolen. Vedtak i saker om godskriving og fritak er å regne som et enkeltvedtak.

Hedmark fylkeskommune støtter dette forslaget.

Punkt 10 i høringsforslaget

Organisering av fagskolen og styrets ansvar

Med bakgrunn i fagskolemeldingen, kommer det forslag om at styrets ansvar og oppgaver tydeliggjøres, og at fagskolestyrene utvides slik at både ansatte, studenter og relevant arbeidsliv er representert i styrene, samt at styret kan tilsette rektor for fagskolen.

Det foreslås at den nye loven skal gi føringer på hva som er styrets ansvar og hva fylkeskommunen som eier kan påvirke.

Det foreslås minst sju medlemmer i styret, og minst to av disse skal ha tilknytning til relevant arbeidsliv, fortrinnsvis med regional tilknytning. I tillegg foreslås det at det innføres stemmerett for studenter og ansatte i fagskolens styre. Forslaget går på å lovfeste denne sammensetningen.

Hedmark fylkeskommune er positive til at studenter og ansatte får stemmerett i styret. For fagskolens utvikling er det positivt at det lovfestes at to av styremedlemmene skal være tilknyttet relevant arbeidsliv, fortrinnsvis med regional tilknytning.

Punkt 11 i høringsforslaget

Tilrettelegging for studentorgan

Det har vært en premiss i fagskolemeldingen og stortingets behandling av denne at fagskolestudenter skal ha de samme rettighetene som studenter ved universitet og høyskoler.

Det foreslås at styret plikter å sørge for å tilrettelegge for studentorgan, og at bestemmelse tilsvarende universitet og høyskoleloven vedtas i ny fagskolelov. Dette vil gi fagskolen samme plikt som universiteter og høyskoler til å legge til rette for et fungerende studentdemokrati, og at dette samarbeidet formaliseres i en avtale.

Hedmark fylkeskommune mener det er viktig at studenter ved fagskolen får de samme rettigheter som studenter ved universitet – og høyskoler.

Punkt 12 i høringsforslaget

Opptak

Departementet mener fagskolene bør ha større grad av samordning for opptak. Gjennom å regulere opptak kan det legges til rette for en styrking av fagskoleutdanningen som en utdanning som faktisk og reelt ligger på et nivå over videregående skole. Med det menes det at grunnlag for fagskolestudier er fullført og bestått videregående opplæring, eller tilsvarende realkompetanse. Søkerne må oppleve forutsigbarhet og likebehandling i søknadsprosessen.

Opptak på grunnlag av realkompetanse

Det foreslås at opptak på grunnlag av realkompetanse hjemles i loven. Det har tidligere vært at søkeren har måttet vært 19 år. Departementet mener det tar tid å opparbeide seg realkompetanse, og at det settes en grense på 23 år.

Felles forskrift om opptak

Regjeringen har i fagskolemeldingen sagt at den ønsker at det fastsettes en felles forskrift om opptak. Det kan være hensiktsmessig at generelle regler om opptak, som alle søkere og fagskolene må forholde seg til, samles på ett sted.

Fagskoleloven inneholder i dag ingen hjemmel for departementet til å fastsette en generell opptaksforskrift, slik som tilfellet er i universitets- og høyskoleloven. Det er derfor nødvendig å fastsette en egen hjemmel for dette i fagskoleloven.

Nasjonal samordning

Det er ønskelig med et samordnet opptak (underlagt CERES/"Samordna opptak"), dette mener departementet vil gi fagskolene økt synlighet, gi høyere kvalitet på opptaket, gi bedre statistikk og kunnskap, og mulighet til å analysere søkningen og opptaksresultater. Det må evt. utarbeides en egen hjemmel for dette i fagskoleloven.

Hedmark fylkeskommune mener at endringene som er foreslått vil tydeliggjøre fagskolen som en høyere yrkesfaglig utdanning på nivå over videregående opplæring.

Punkt 13 i høringsforslaget

Studiepoeng

Departementet foreslår at det innføres betegnelsen studiepoeng i stedet for fagskolepoeng.

Dette innebærer at det må utarbeides egne regler på hvilket tidspunkt ny betegnelse skal tas i bruk, og det foreslås at studenter som er i et utdanningsbeløp på overgangstidspunktet, får betegnelsen studiepoeng for hele løpet.

Hedmark fylkeskommune støtter dette.

Til departementets spørsmål om det bør åpnes for at fagskoler skal kunne skrive ut vitnemål med studiepoeng til studenter som allerede har fått vitnemål, mener Hedmark fylkeskommune at det er viktig å komme fram til en ordning som sikrer likebehandling av tidligere studenter.

Punkt 14 i høringsforslaget

Gradstildeling

Regjering og Stortinget har gitt sin tilslutning til at en grad bør begrenses til utdanning av en visst omfang. Forslaget går på at den nedre grensen for omfang for «grad» settes ved utdanning normert til 60 studiepoeng. Forslaget er at utdanningen kalles «fagskolekandidat».

Departementet har bedt høringsinstansene komme med forslag til andre titler.

Hedmark fylkeskommune mener at tittelen fagskolekandidat ikke er tilpasset det arbeids- og næringslivet som er mottakere av fagskolens studenter. I dag brukes ulike titler for de ulike fagskoleutdanningene slik

som graden Fagskoleingeniør, graden Agrotekniker, graden Spesialhelsefagarbeider og graden Fagskoleøkonom. Hedmark fylkeskommune mener det er viktig at tittelen eller graden viser til hvilket område utdanningen dekker. Slike titler eller grader vil være bedre tilpasset det arbeidsmarkedet som er mottakere av kandidater.

Punkt 17 i høringsforslaget

Retten til foreldrepermisjon og permisjon i forbindelse med fødsel

Her er forslaget at samme regler skal gjelde for fagskolestudenter som andre høyskolestudenter. Å lovfeste rett til permisjon vil gi fagskolestudentene bedre mulighet til å kunne fullføre utdanningen sin, og hindre at de må betale to ganger for samme utdanning.

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget.

Punkt 18 i høringsforslaget

Nasjonal vitnemåls- og karakterportal

I dag utstedes vitnemål eller karakterutskrift kun på papir, det innebærer at utover å be om å se originale vitnemål er det ikke mulig for utdanningsinstitusjoner eller arbeidsgivere å vite sikkert om dokumentene er ekte.

Forslaget går ut på at Vitnemålsportalen (Nasjonal vitnemåls- og karakterportal) skal omfatte fagskoleutdanning. Dette krever hjemmel i fagskoleloven slik at det kan innhentes informasjon også fra fagskoleutdanningsinstitusjonene.

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget om å samle all høyere utdanning i Vitnemålsportalen. Dette er et viktig tiltak av praktisk art, men bidrar også til å synliggjøre fagskoleutdanningen som høyere yrkesfaglig utdanning. Departementet mener at dette vil føre til økte kostnader når det gjelder videreutvikling av Vitnemålsportalen. Departementet mener at enten må fagskolen bidra økonomisk eventuelt at portalen fullfinansieres av Kunnskapsdepartementet.

Hedmark fylkeskommune mener prinsipielt at staten bør bære disse kostnadene.

Punkt 19 i høringsforslaget

Endring i fagskoleloven/samskipnadsloven – tilknytning til samskipnad

Høringsbrevet opplyser at stortinget har bedt departementet om å vurdere en plikt for fagskoler til å være tilknyttet en studentsamskipnad, og at et eventuelt forslag om slik plikt vil måtte utredes grundigere. Kunnskapsdepartementet ber om høringsinstansenes foreløpige syn på om dette bør lovfestes.

Hedmark fylkeskommune ser ikke bort fra at en nærmere utredning vil kunne gi grunnlag for visse unntak eller begrensninger, men som hovedregel vil fylkeskommunen støtte en slik plikt for fagskoler av en viss størrelse. Studentvelferd er viktig, også for fagskolestudenter.

Vurderinger

Fylkesrådet er tilfreds med utkastet til ny fagskolelov. Utkastet viser at det er vilje til å gjennomføre mange viktige tiltak fra fagskolemeldingen og stortingsmeldingen. Prosessen har vist at det er bred politisk oppslutning om fagskolen som høyere yrkesfaglig utdanning. Fylkesrådet mener at fagskoleutdanningen

skal være et reelt alternativ til høyere utdanning. Uttrykket «høyere yrkesfaglig utdanning» plasserer fagskolen som likestilt med annen høyere utdanning på nivået over videregående utdanning.

Konklusjon

Fylkesrådet avgir hørings svar på ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipnadsloven i tråd med det som framgår av saken.

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesrådet

Møtedato: 02.10.2017

Sak: 168/17

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 17/5217

Tittel: Saksprotokoll - Høringssvar - Ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipsnadsloven

Behandling:

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fylkesrådet avgir høringssvar på ny lov om fagskoleutdanning og endringer i studentsamskipsnadsloven i tråd med det som framgår av saken.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.